

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 554/2018-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], obchodnej spoločnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], a obchodnej spoločnosti [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených advokátkou [REDAKČIA], ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, 2, 4 a 7, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. b) a c), čl. 5 ods. 4 a 5, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

- postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007,

- postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kv 16/08,

- prípismi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV Pz 40/08 zo 17. apríla 2008 a sp. zn. XV/3 Spr. 105/09 zo 14. júla 2009,

- príkazom Okresného súdu Bratislava I na vyšetrenie duševného stavu obvineného sp. zn. 0 Tp 4/08 z 3. januára 2008,

- príkazom Okresného súdu Bratislava I na vykonanie domovej prehliadky sp. zn. OSI-V-29-1/2008-0Tp-193/2008 zo 7. apríla 2008 a

- postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009, jeho uznesením z 9. augusta 2011 o pribratí znalcov z odboru zdravotníctva – psychiatria a jeho príkazom na zatknutie zo 17. marca 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKT], [REDAKT], obchodnej spoločnosti [REDAKT]
[REDAKT], a obchodnej spoločnosti [REDAKT], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKT], [REDAKT] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), [REDAKT], [REDAKT] (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“), obchodnej spoločnosti [REDAKT], [REDAKT] (ďalej aj „sťažovateľka v 3. rade“), a obchodnej spoločnosti [REDAKT], [REDAKT] (ďalej aj „sťažovateľka v 4. rade“, spoločne aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou [REDAKT], [REDAKT], ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, 2, 4 a 7, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. b) a c), čl. 5 ods. 4 a 5, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“)

- postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Stred (ďalej len „úrad boja proti korupcii“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007,

- postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kv 16/08,

- prípismi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. IV Pz 40/08 zo 17. apríla 2008 a sp. zn. XV/3 Spr. 105/09 zo 14. júla 2009,

- príkazom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) na vyšetrenie duševného stavu obvineného sp. zn. 0 Tp 4/08 z 3. januára 2008,

- príkazom okresného súdu na vykonanie domovej prehliadky sp. zn. OSI V 29 1/2008-0Tp-193/2008 zo 7. apríla 2008 a

- postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009, jeho uznesením z 9. augusta 2011 o pribratí znalcov z odboru zdravotníctva – psychiatria a jeho príkazom na zatknutie zo 17. marca 2014 (ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia a postupy orgánov verejnej moci“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi v 1. rade bolo uznesením vyšetrovateľa úradu boja proti korupcii ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007 zo 6. decembra 2007 na skutkovom základe uvedenom vo výroku označeného uznesenia vznesené obvinenie z pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej „Trestný zákon“) v spojení s § 14 ods. 1 Trestného zákona a zo spáchania zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Po skončení vyšetrovania prokurátorka krajskej prokuratúry 24. apríla 2009 podala pod sp. zn. 1 Kv 16/2008 Okresnému súdu Bratislava I na sťažovateľa obžalobu.

Okresný súd vo veci sťažovateľa v 1. rade meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 T 52/2009 z 23. marca 2015, ktorým ho uznal za vinného z pokusu obzvlášť

závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a zo spáchania zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a ochranný dohľad v trvaní jedného roka. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania sťažovateľa v 1. rade rozsudkom sp. zn. 2 To 135/2015 z 21. apríla 2016 rozsudok prvostupňového súdu zrušil v celom rozsahu podľa § 321 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľa spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Označené rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 21. apríla 2016.

Zo sťažnosti sťažovateľov adresovanej ústavnému súdu možno vyvodiť, že namietajú porušenie svojich v sťažnosti označených práv, ku ktorému podľa nich došlo postupom a rozhodnutiami orgánov prípravného konania, ako aj okresného súdu v trestnej veci sťažovateľa v 1. rade. Sťažovatelia odôvodňujú sťažnosť okrem iného takto:

«Sťažovatelia v 1-4 rade sú obeťami zjavne nezákonného, protiústavného a svojvoľného konania zo strany porušovateľov v 1-4 rade a to v rozpore so základnými právami a slobodami sťažovateľov chránenými Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd... a preto sa formou tejto ústavnej sťažnosti obracajú s dôverou na Ústavný súd Slovenskej republiky so žiadosťou o pomoc, o posúdenie konania ako celok a posúdenie protiústavnosti aj jednotlivých čiastkových útokov zo strany porušovateľov do ich práv, keďže z odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 To/135/2015 zo dňa 21. 04. 2016, doručený sťažovateľovi v 1. rade 07. 06. 2016 je nesporným, že ako subjekty znalé práva vedeli a museli vedieť, že v dôsledku absolútneho zákazu výpovede svedka - advokáta [REDAKOVANÉ], bývalý advokát sťažovateľa v 1. rade, ktorý ho nezbavil povinnosti mlčanlivosti a ani ho do budúcnosti „pro futuro“ nemieni), ktorý prelomili, boli všetky úkony nimi vykonávané absolútne neúčinné, odporujúce Zákonu o advokácii (§ 23 ZoA), odporujúce platným ustanoveniam Trestného poriadku, odporujúce Ústave Slovenskej republiky, Listine základných práv a slobôd, Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd a navyše a to je podstatné, trestné stíhanie sťažovateľa v 1. rade po 15. 07. 2007 nebolo možné, bolo premlčané...»

Nadväzujúc na argumentáciu vyplývajúcu z citovanej časti ich sťažnosti, sťažovatelia uvádzajú ďalšie skutočnosti podľa nich svedčiacie o neprípustnosti a neopodstatnenosti trestného stíhania, ktoré bolo vedené voči sťažovateľovi v 1. rade, pričom namietajú postup, ako aj jednotlivé rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu v jeho trestnej veci.

Z obsahu sťažnosti, ktorá je napriek právnomu zastúpeniu sťažovateľov advokátkou neprehľadná a zmätočná, možno vyvodiť, že sťažovatelia sa domáhajú vyslovenia porušenia ich v sťažnosti označených práv tak, ako to vyplýva zo záhlavia tohto uznesenia, ako aj zrušenia v sťažnosti označených rozhodnutí orgánov verejnej moci vydaných v trestnej veci sťažovateľa v 1. rade. Sťažovatelia si tiež uplatňujú náhradu trov konania a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej sume 292 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľky v 2. rade na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu boja proti korupcii, krajskej prokuratúry a okresného súdu v napadnutých konaniach

Sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľka v 2. rade v posudzovanej veci namietajú (aj) porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007, postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kv 16/08 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistujú zásadné odlišnosti (napr. II. ÚS 55/98), čo umožňuje ich namietané porušenie preskúmať spoločne.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je aj posúdenie, či nie je zjavne neopodstatnená. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide najmä vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade orgánmi prípravného konania a okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva

postupom označeného orgánu verejnej moci, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva [pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05 (IV. ÚS 237/09, m. m. II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010 atď.)].

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre tiež opakovane vyslovil právny názor, v zmysle ktorého zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci, v ktorom už tento orgán meritórne rozhodol ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010).

Z dokumentácie priloženej sťažovateľmi k ich sťažnosti vyplýva, že prípravné konanie v trestnej veci sťažovateľa v 1. rade, vedené úradom boja proti korupcii pod ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007 a krajskou prokuratúrou pod sp. zn. 1 Kv 16/08, bolo ukončené podaním obžaloby prokurátorkou krajskej prokuratúry na sťažovateľa v 1. rade 24. apríla 2009. Okresný súd v jeho veci meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 T 52/2009 z 23. marca 2015, ktorý bol v odvolacom konaní krajským súdom zrušený a sťažovateľ v 1. rade bol rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 135/2015 z 21. apríla 2016 spod obžaloby oslobodený. Sťažovatelia svoju sťažnosť ústavnému súdu podali 22. júla 2016.

Z uvedených skutočností vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už označené orgány verejnej moci v označených konaniach nemohli porušovať základné právo sťažovateľa v 1. rade (ako obvineného, resp. obžalovaného) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, pretože tieto konania boli v tom čase už procesne relevantnou formou (meritórnym rozhodnutím) skončené. Na základe tejto skutočnosti ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu z evidencie jeho rozhodovacej činnosti, a to, že nálezom sp. zn. II. ÚS 579/2015 zo 17. decembra 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. marca 2016, na základe sťažnosti sťažovateľa v 1. rade už vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v (napadnutom) konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/09. Uvedená skutočnosť tak vo vzťahu k obdobiu pred nadobudnutím právoplatnosti označeného nálezu zo 17. decembra 2015 zakladá prekážku rozhodnutej veci podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto sťažnosť sťažovateľa v 1. rade, aj keby smerovala proti trvajúcemu (aktuálnemu) zásahu do jeho označených práv, by ústavný súd v zodpovedajúcej časti (týkajúcej sa obdobia pred 2. marcom 2016) musel odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom označených orgánov verejnej moci v napadnutých konaniach namieta aj sťažovateľka v 2. rade. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že zo sťažovateľmi predloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľka v 2. rade mala v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi v 1. rade procesné postavenie svedkyne.

Ústavný súd už v tomto uznesení uviedol, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu, ochrany práv garantovaných v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa pritom môže domáhať len ten, o koho právach alebo povinnostiach sa v konaní pred orgánom verejnej moci rozhoduje, teda ten, kto má v takom konaní postavenie účastníka, resp. strany. Domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde teda môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich (vlastných) základných práv (II. ÚS 4/96, II. ÚS 148/03, II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v 2. rade v procesnom postavení svedkyne nebola v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi v 1. rade nositeľkou práv garantovaných v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto v tomto konaní (v žiadnom jeho štádiu) ani nemohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Sťažnosť sťažovateľky v 2. rade je preto v tejto časti podaná zjavne neoprávnenou osobou. Ústavný súd ju preto z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľov podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, 2, 4 a 7, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 11, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. b) a c), čl. 5 ods. 4 a 5, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami a postupmi

Sťažovatelia v posudzovanej veci tiež namietajú, že

- postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-102/BPK-S-2007,

- postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Kv 16/08,

- prípismi generálnej prokuratúry sp. zn. IV Pz 40/08 zo 17. apríla 2008 a sp. zn. XV/3 Spr. 105/09 zo 14. júla 2009,

- príkazom okresného súdu na vyšetrovanie jeho duševného stavu ako obvineného sp. zn. 0 Tp 4/08 z 3. januára 2008,

- príkazom okresného súdu na vykonanie domovej prehliadky sp. zn. OSI V 29 1/2008-0Tp-193/2008 zo 7. apríla 2008 a

- postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009, jeho uznesením z 9. augusta 2011 o pribratí znalcov z odboru zdravotníctva – psychiatria a jeho príkazom na zatknutie zo 17. marca 2014

došlo k porušeniu ich základných práv podľa čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, 2, 4 a 7, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 11, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. b) a c), čl. 5 ods. 4 a 5, čl. 6 ods. 2 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti najskôr poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu zo sťažnosti a z dokumentácie k nej pripojenej, že sťažovateľky v 2. až 4. rade neboli stranou trestného konania vedeného proti sťažovateľovi v 1. rade, a teda nemohli v ňom uplatňovať procesné prostriedky ustanovené Trestným poriadkom na účel ochrany svojich subjektívnych práv. Predovšetkým uvedená skutočnosť podľa názoru ústavného súdu opodstatňuje ich právo na preskúmanie dôvodnosti a zákonnosti prípadného zásahu do ich práv postupom orgánov verejnej moci vo veci sťažovateľa v 1. rade [z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľky namietajú neoprávnený zásah do ich práv najmä v súvislosti s vykonaním domovej prehliadky na základe príkazu okresného súdu sp. zn. OSI-V-29-1/2008-0Tp-193/2008 zo 7. apríla 2008, pozn. (m. m. III. ÚS 80/08, II. ÚS 594/2015)].

Preskúmavajúc sťažnosť sťažovateľa v 1. rade, ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie základných práv a slobôd

v prípadoch, ak o ich ochrane nerozhoduje, resp. nebol oprávnený rozhodovať iný súd, resp. iný orgán verejnej moci. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže, resp. mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Aplikujúc princíp subsidiarity na trestné konanie, ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že (aj) sťažovateľ v 1. rade namieta, že k porušeniu jeho v sťažnosti označených práv došlo postupom a rozhodnutiami orgánov prípravného konania (úradu boja proti korupcii a krajskej prokuratúry), ako aj prvostupňového okresného súdu v jeho trestnej veci, ktorá bola právoplatne skončená oslobodzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 135/2015 z 21. apríla 2016 (tzn. ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, pozn.). Ústavný súd v tejto súvislosti (opätovne) pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a z podstaty veci ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Sťažovateľ v 1. rade v procesnom postavení obvineného, resp. obžalovaného teda (ako strana konania) mal možnosť v priebehu trestného konania vedeného proti jeho osobe využívať všetky zákonné prostriedky procesnej obrany na ochranu svojich subjektívnych práv, o ktorých boli oprávnené a aj povinné rozhodovať

príslušné orgány verejnej moci, ktorých právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Ústavný súd preto nemá právomoc preskúmavať tie postupy a rozhodnutia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré mohli byť a reálne aj boli v jednotlivých štádiách trestného konania vedeného proti sťažovateľovi v 1. rade podrobené prieskumnej právomoci na to príslušných nadriadených orgánov (sťažovateľ v 1. rade logicky nenamieta konečné rozhodnutie v jeho veci, ktorým je právoplatný oslobodzujúci rozsudok odvolacieho krajského súdu, pozn.).

V naznačených súvislostiach ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajú z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013), podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Uvedené skutočnosti tak zakladajú dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti sťažovateľa v 1. rade podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

V nadväznosti na už uvedené vo vzťahu k všetkým štyrom sťažovateľom ústavný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je aj jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota

počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zákon o ústavnom súde pritom neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

Sťažovatelia v posudzovanej veci namietajú, že k porušeniu ich v sťažnosti označených práv došlo postupom úradu boja proti korupcii a krajskej prokuratúry ako orgánov prípravného konania, ktoré sa skončilo podaním obžaloby na sťažovateľa v 1. rade okresnému súdu 24. apríla 2009, postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009, ktoré bolo skončené meritórnym rozhodnutím (rozsudkom) z 23. marca 2015, ako aj konkrétnymi rozhodnutiami vydanými vo veci sťažovateľa v 1. rade, a to príkazom okresného súdu na vyšetrenie jeho duševného stavu z 3. januára 2008, príkazom okresného súdu na vykonanie domovej prehliadky zo 7. apríla 2008, prípismi generálnej prokuratúry zo 17. apríla 2008 a 14. júla 2009, uznesením okresného súdu o príbratí znalcov z odboru zdravotníctva – psychiatria z 9. augusta 2011 a príkazom okresného súdu na jeho zatknutie zo 17. marca 2014.

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažnosť sťažovateľov doručená ústavnému súdu 22. júla 2016 bola podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene, a vo vzťahu k sťažovateľovi v 1. rade aj z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľov.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za vhodné poukázať na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého v prípade, ak sa náprava vo veci sťažovateľa vykoná

v rámci systému všeobecného súdnictva, ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 191/06, IV. ÚS 263/08). V posudzovanom prípade nápravu (primárne vo vzťahu k sťažovateľovi v prvom rade) zabezpečil oslobodzujúci rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 To 135/2015 z 21. apríla 2016.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018